

ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ

**КАФЕДРА
ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**ІСТОРІЯ УКРАЇНИ та
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**

ЗМ. 2:
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ З СЕРЕДИНИ **XVII** СТ. ДО
СУЧАСНОСТІ.

Заняття 7.

Україна на початку
XX СТ.

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ

- 1. Соціально-економічний та політичний розвиток Українських земель на початку ХХ ст.**
- 2. Українські землі в роки Першої світової війни (1914-1918 рр.).**

Самостійна робота

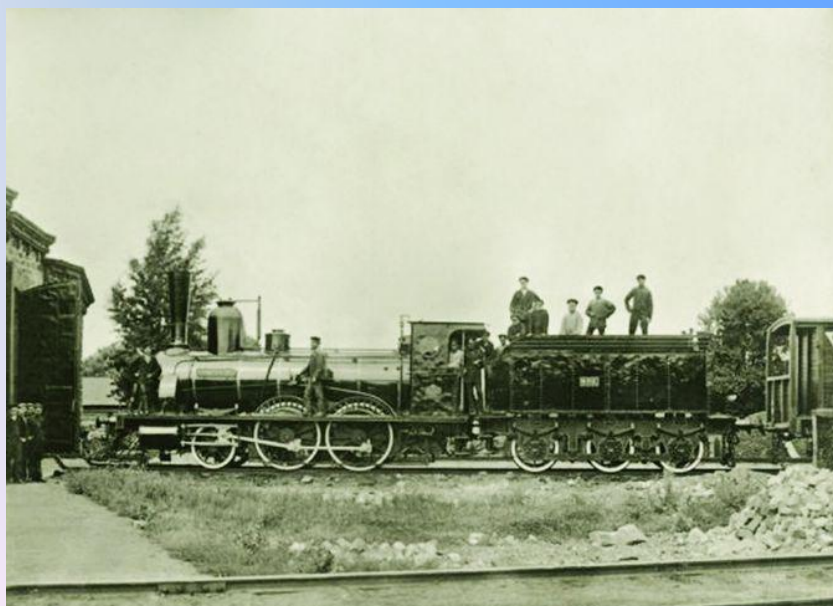
Т. 2. Заняття 8.

Україна в роки революції 1905-1907 рр. та в роки першої світової війни

- 1. Україна в роки I російської революції 1905-1907 рр.**
- 1. Українські військові організації та підрозділи в роки I світової війни (1914-1918 рр.).**

Перше навчальне питання

Соціально-економічний та політичний розвиток Українських земель на початку ХХ ст.

Історико-географічні області у зарубіжжі

- 1 Берестейщина
- 2 Холмщина, Підляшшя, Білицина
- 3 Перемишльщина
- 4 Пряшівщина
- 5 Мармарощина
- 6 Задунайщина
- 7 Кубань
- 8 Донщина
- 9 Східна Слобожанщина

Результатом Селянської реформи від 19 лютого 1861 р. стало:

Селяни отримали свободу та економічні права: купувати нерухомість, займатися торгівлею і промислами, заводити фабрики.

Однак селянство залишалось нижчим станом у державі з обмеженим правом пересування.

В Україні з кріпацької залежності звільнялося **10,5 млн. селян**, із загальної чисельності населення **13,5 млн.**

ОСНОВНІ МОДЕОНІЗАЦІЙНІ РЕФОРМИ:

- 1864 р. судова реформа .
- 1863 р. освітня реформа.
- Військова реформа (1864-1883 рр.).
- У 1870 р. проведена міська реформа.

**П.А. Столипін (голова уряду Російської імперії,
прем'єр-міністр – аграрна реформа 1905-1911 рр.**

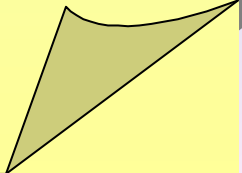
**Знищення общинового землеволодіння,
створення заможного селянина, як опори
держави.**

На Сході динамічно розвивалася важка промисловість, що притягувала капітали із Західної Європи, а робочу силу – з усієї Російської імперії.

У правобережних та деяких лівобережних губерніях (Київській, Волинській, Подільській, Полтавській, Чернігівській) переважало сільськогосподарське виробництво, переробна промисловість.

Південь (Херсонська, Таврійська, частина Катеринославської губернії) машинобудівне виробництво та експорт зерна.

Торгівля, сільськогосподарське, транспортне машинобудування сконцентрувалися в Одесі, Києві, Миколаєві, Олександрівську, Херсоні, Харкові.

Виникла **крупна машинна індустрія**, але вона не переважала **над сільським господарством**.

Найбільша концентрація робітників 44%, тоді як у США – лише 33% по країні.

Процес завершення **ПРОМИСЛОВОГО ПЕРЕОРОТУ** та перехід до індустріалізації не був завершений до початку **I СВІТОВОЇ ВІЙНИ**.

З'явилась проблема – **територіальна диспропорційність**.

Потужне нарощення промислового потенціалу та концентрація робочої сили Подніпров'я та Донбасу різьоче контрастували з розвитком інших регіонів України.

Внаслідок реформ збільшився **процес урбанізації та індустріалізації міст:**

Київ з 55 тис. збільшився до 127 тис.,

Харків з 50 тис. до 128 тис.,

Одеса з 112 тис. до 220 тис.

Українське село залишалось центром збереження української культури та ідентичності, місто ж навпаки поступово русифікувалось.

З 1865-1900 р. відбувся бурхливий розвиток залізничних шляхів, що збільшував потужності зростаючої промисловості на Україні від 19 км. до 9000 км. залізничних шляхів.

Результат модерних реформ – виникнення
МОНОПОЛІЙ:

«Продвагон» (1901), «Продамет» (1902), «Трубопродажа» (1902), «Гвоздь» (1903). Це були досить могутні об'єднання. Наприклад, утворений 1904 р. синдикат «Продуголь».

Монополістичні об'єднання України були тісно пов'язані не тільки з російською буржуазією, а й з іноземним капіталом.

У 1913 р. на українську промисловість припадало майже 70% видобутку сировини та виготовлення напівфабрикатів Російської імперії.

На Західній
Русько-укра
І. Франко).
Українська
Левицький).
Українська
М. Ганкевич
ГОЛОВНА П
В Наддніпр
Революційн
Українська
Міхновський
Українська
(1905 р. В. Ви
Українська
ГОЛОВНА
ПОЛІТИЧНА А

1890 р.

отія (1899 р., Є.

(1899 р.,

ЕЖНІСТЬ.

Д. Антонович)

(1902 р. М.

бітнича партія

С. Єфремов)

ЛЬТУРНА ТА

У вересні 1908 р. відбулося створення міжпартійного політичного блоку – Товариства українських поступовців. Активними діячами ТУП були М. Грушевський, С. Єфремов, В. Винниченко, Є. Чикаленко, С. Петлюра, Л. Старицька-Черняхівська та ін.

Цілі Товариства:

українізація освіти, громадських установ, суду й церкви;

**парламентаризм як основа загальнодержавного ладу;
федеративна перебудова Росії, як засіб забезпечення прав українського народу;**

національно-територіальна автономія України у складі Росії.

Друге навчальне питання

Українські землі в роки Першої світової війни.

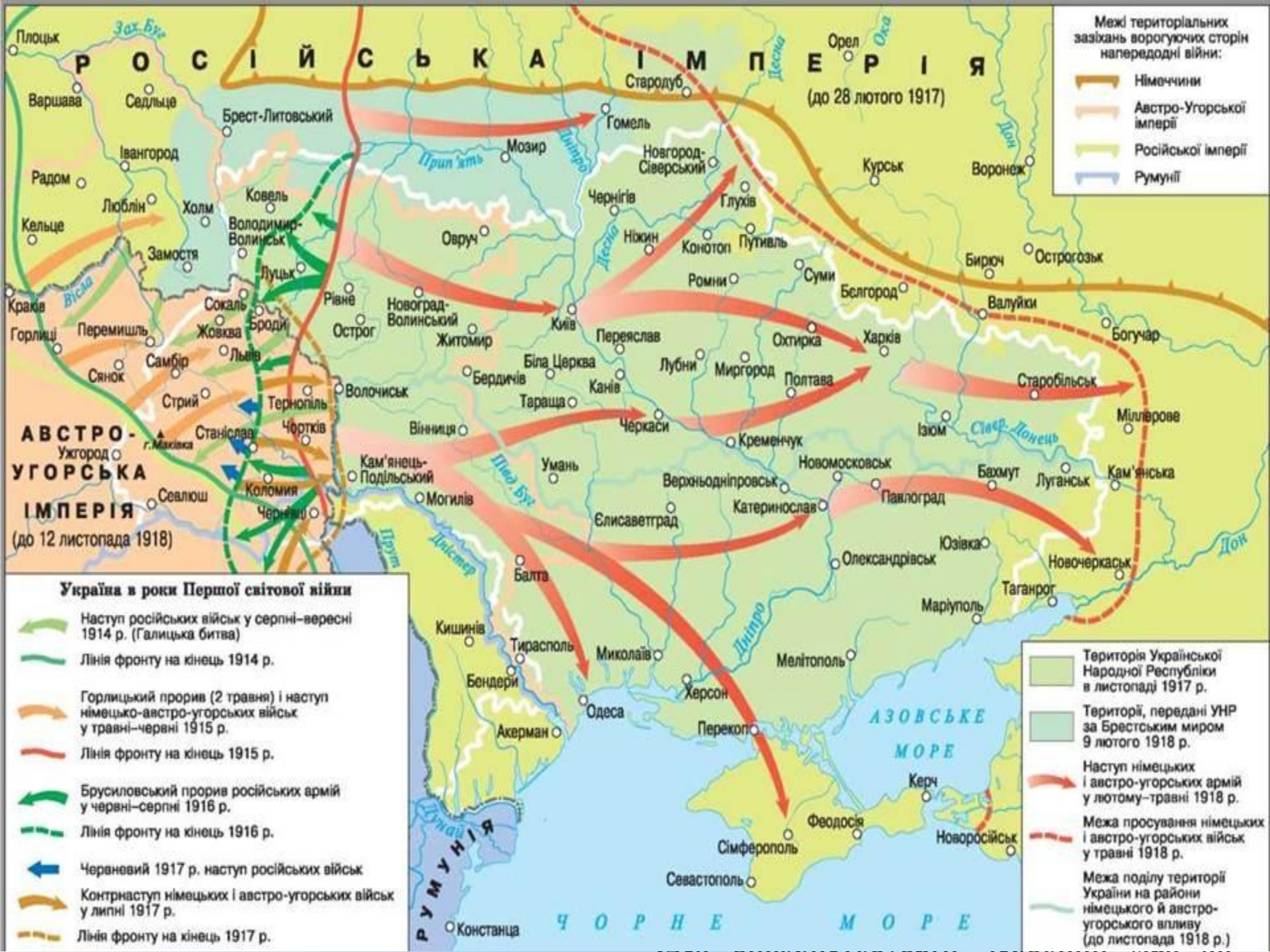

Пер
стала
сучас
Пр
солда
поран
Гол
прагн
Пр
Угорс
Ро
Антан
Се
учасн
Україн

SULTAN MEHMED V.
unser treuer Verbündete.

4 р. Вона
ідом
млн.
було
було
иву.
тро-
1 до
ами-
лося

Межі територіальних зазіхань ворогуючих сторін напередодні війни:

- Німеччини
- Австро-Угорської імперії
- Російської імперії
- Румунії

Орел
Ока
Десна
Стародуб
Гомель
Новгород-Сіверський
Курськ
Воронеж
(до 28 лютого 1917)

Україна в роки Першої світової війни

- Наступ російських військ у серпні–вересні 1914 р. (Галицька битва)
- Лінія фронту на кінець 1914 р.
- Горлицький прорив (2 травня) і наступ німецько-австро-угорських військ у травні–червні 1915 р.
- Лінія фронту на кінець 1915 р.
- Брусиловський прорив російських армій у червні–серпні 1916 р.
- Лінія фронту на кінець 1916 р.
- ← Червневий 1917 р. наступ російських військ
- Контрнаступ німецьких і австро-угорських військ у липні 1917 р.
- Лінія фронту на кінець 1917 р.

- Територія Української Народної Республіки в листопаді 1917 р.
- Території, передані УНР за Брестським миром 9 лютого 1918 р.
- Наступ німецьких і австро-угорських армій у лютому–травні 1918 р.
- - - Межа просування німецьких і австро-угорських військ у травні 1918 р.
- Межа поділу території України на райони німецького й австро-угорського впливу (до листопада 1918 р.)

Негативні наслідки війни:

- загострення соціальних протиріч;
- скорочення посівних площ;
- скорочення чисельності працездатного населення;
- інфляція (ціни зросли в 4-8 разів);
- виникнення проблеми біженців, депортованих та переміщених осіб;
- занепад промисловості та економіки;

Серед позитивних наслідків, можна назвати такі:

- під час війни на території підросійської України з'явилися перші національні школи;
- створення українських збройних формувань, набуття військового досвіду;
- зростання національної свідомості.

Дякую за увагу!